הרב טוביאנו

ד רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ פָּתַר קְרָיָא בַּגָּלֻיּוֹת, וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ, זֶה גָּלוּת בָּבֶל, שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה ד, כט): רָאִיתִי אֶת הָאָרֶץ וְהִנֵּה תֹהוּ. וָבֹהוּ, זֶה גָּלוּת מָדַי (אסתר ו, יד): וַיַּבְהִלוּ לְהָבִיא אֶת הָמָן. וְחֹשֶׁךְ, זֶה גָּלוּת יָוָן, שֶׁהֶחֱשִׁיכָה עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בִּגְזֵרוֹתֵיהֶן, שֶׁהָיְתָה אוֹמֶרֶת לָהֶם, כִּתְבוּ עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר שֶׁאֵין לָכֶם חֵלֶק בֵּאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. עַל פְּנֵי תְהוֹם, זֶה גָּלוּת מַלְכוּת הָרְשָׁעָה, שֶׁאֵין לָהֶם חֵקֶר כְּמוֹ הַתְּהוֹם, מַה הַתְּהוֹם הַזֶּה אֵין לוֹ חֵקֶר, אַף הָרְשָׁעִים כֵּן. וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת, זֶה רוּחוֹ שֶׁל מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ, הֵיאַךְ מָה דְאַתְּ אָמַר (ישעיה יא, ב): וְנָחָה עָלָיו רוּחַ ה׳, בְּאֵיזוֹ זְכוּת מְמַשְׁמֶשֶׁת וּבָאָה, הַמְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמָּיִם, בִּזְכוּת הַתְּשׁוּבָה שֶׁנִּמְשְׁלָה כַּמַּיִם, שֶׁנֶּאֱמַר (איכה ב, יט): שִׁפְכִי כַמַּיִם לִבֵּךְ.

עבודה זרה פרק ראשון ט.

כג *תָּנָא [א]דְּבֵי אֵלִיָּהוּ: שֵׁשֶׁת אֲלָפִים שָׁנָה הָוֵי הָעוֹלָם. שְׁנֵי אֲלָפִים - תֹּהוּ, וּשְׁנֵי אֲלָפִים - תּוֹרָה, וּשְׁנֵי אֲלָפִים - יְמוֹת הַמָּשִׁיחַ. וּבַעֲוֹנוֹתֵינוּ שֶׁרַבּוּ, יָצְאוּ מֵהֶם מַה שֶּׁיָּצְאוּ [מֵהֶם].

ב כִּי לֹא יַעֲשֶׂה ה׳ אֱלֹהִים דָּבָר וגו׳ (עמוס ג, ז), יַעֲקֹב זוּג שְׁנַיִם כְּנֶגֶד שְׁנַיִם, וּמֹשֶׁה זוּג שְׁנַיִם כְּנֶגֶד שְׁנַיִם, יְהוּדָה כְּנֶגֶד מַלְכוּת בָּבֶל, זֶה נִמְשַׁל בְּאַרְיֵה וְזֶה נִמְשַׁל בְּאַרְיֵה, זֶה נִמְשַׁל בְּאַרְיֵה (בראשית מט, ט): גּוּר אַרְיֵה יְהוּדָה, וְזֶה נִמְשַׁל בְּאַרְיֵה (דניאל ז, ד): קַדְמָיְתָא כְאַרְיֵה, בְּיַד מִי מַלְכוּת בָּבֶל נוֹפֶלֶת, בְּיַד דָּנִיֵּאל שֶׁהוּא בָּא מִשֶּׁל יְהוּדָה. בִּנְיָמִין כְּנֶגֶד מַלְכוּת מָדַי, זֶה נִמְשַׁל בִּזְאֵב וְזוֹ נִמְשְׁלָה בִּזְאֵב, זֶה נִמְשַׁל בִּזְאֵב (בראשית מט, כז): בִּנְיָמִין זְאֵב יִטְרָף וגו׳, וְזוֹ נִמְשְׁלָה בִּזְאֵב (דניאל ז, ה): וַאֲרוּ חֵיוָה אָחֳרִי תִנְיָנָה דָּמְיָה לְדֹב, רַבִּי חֲנִינָא אָמַר לְדֹב כְּתִיב, דֹּב הָיָה שְׁמָהּ, הִיא דַעְתֵּיהּ דְּרַבִּי יוֹחָנָן, דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן (ירמיה ה, ו): עַל כֵּן הִכָּם אַרְיֵה מִיַּעַר, זוֹ בָּבֶל (שם): זְאֵב עֲרָבוֹת יְשָׁדְדֵם, זוֹ מָדַי. בְּיַד מִי מַלְכוּת מָדַי נוֹפֶלֶת בְּיַד מָרְדְּכַי שֶׁהוּא בָּא מִשֶּׁל בִּנְיָמִין.

לֵוִי, כְּנֶגֶד מַלְכוּת יָוָן, זֶה שֵׁבֶט שְׁלִישִׁי וְזוֹ מַלְכוּת שְׁלִישִׁית. זֶה אוֹתִיּוֹתָיו מְשֻׁלָּשִׁין וְזוֹ אוֹתִיּוֹתֶיהָ מְשֻׁלָּשִׁין. אֵלּוּ תּוֹקְעֵי קְרָנַיִם וְאֵלּוּ תּוֹקְעֵי סוֹלְפִּירִים. אֵלּוּ לוֹבְשֵׁי כּוֹבָעִים וְאֵלּוּ לוֹבְשֵׁי קִיסִים. אֵלּוּ לוֹבְשֵׁי מִכְנָסַיִם וְאֵלּוּ לוֹבְשֵׁי פֶּמְלַלְיָא. אֵלּוּ מְרֻבִּים בְּאֻכְלוּסִין וְאֵלּוּ מוּעָטִין בְּאֻכְלוּסִין. בָּאוּ מְרֻבִּים וְנָפְלוּ בְּיַד מוּעָטִין, בְּאֵיזוֹ זְכוּת, מִבִּרְכָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁאָמַר (דברים לג, יא): מְחַץ מָתְנַיִם קָמָיו. בְּיַד מִי מַלְכוּת יָוָן נוֹפֶלֶת, בְּיַד בְּנֵי חַשְׁמוֹנַאי שֶׁהֵם מִשֶּׁל לֵוִי.

יוֹסֵף כְּנֶגֶד מַלְכוּת אֱדוֹם, זֶה בַּעַל קְרָנַיִם וְזֶה בַּעַל קְרָנַיִם. זֶה בַּעַל קְרָנַיִם (שם שם, יז): בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ. וְזֶה בַּעַל קְרָנַיִם (דניאל ז, כ): וְעַל קַרְנַיָּא עֲשַׂר דִּי בְרֵאשַׁהּ. זֶה פֵּרַשׁ מִן הָעֶרְוָה וְזֶה נִדְבַּק בָּעֶרְוָה. זֶה חָס עַל כְּבוֹד אָבִיו, וְזֶה בִּזָּה עַל כְּבוֹד אָבִיו. זֶה כְּתִיב בּוֹ (בראשית מב, יח): אֶת הָאֱלֹהִים אֲנִי יָרֵא, וְזֶה כְּתִיב בּוֹ (דברים כה, יח): וְלֹא יָרֵא אֱלֹהִים.